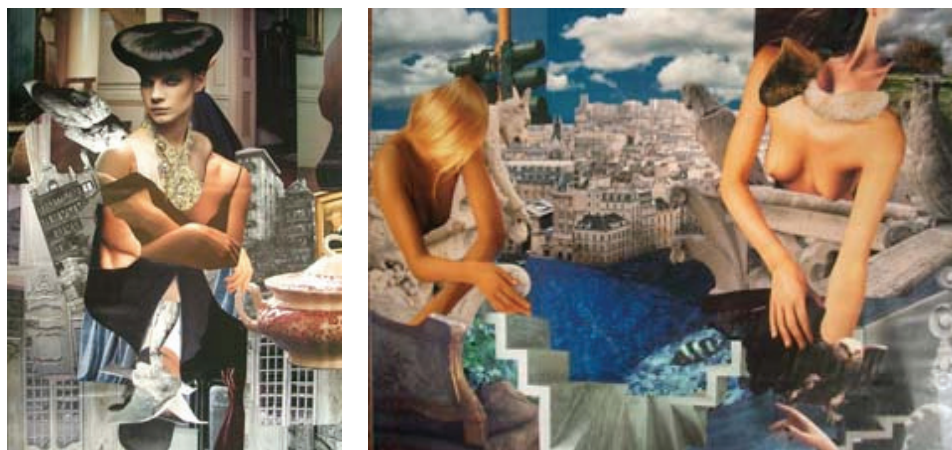

Jelena Rokanović

Modni dizajner **Jelena Rokanović** već godinama živi i radi na relaciji Milano – Barcelona. Nakon završene *BCM* škole za specijalne efekte i teatralnu šminku u Milanu 2001. godine i *Regione Lombardia school* za modni dizajn i stajling (takođe u Milanu), šest meseci je radila u modnom studiju *Luigi Cioccha*. Bavi se dizajnom, stajlingom, opremanjem životnog i radnog prostora (u Barceloni i Marbelji), kao i restauracijom starog nameštaja. Radila je u Italiji, Kanadi, Španiji i Jugoslaviji. Izlagala je na *Satellite* sajmu za nove dizajnere 2004. godine kao i na više grupnih izložbi u zemlji i inostranstvu. Ima u planu da pokrene svoju liniju garderobe, veoma je zanima fotografija i umetnost uopšte, ali najdraži su joj zanimljivi kolaži koje će na izložbi u septembru prikazati milanskoj publici.

Svojim radom dokazuje da je u svetu dizajna teško, i verovatno pogrešno, ograničavati se na samo jednu oblast, jer preplitanje interesovanja i istraživanja u različitim sferama umetnosti i dizajna čine rad dizajnera samo bogatijim i raznovrsnijim. Jelena dolazi iz umetničke porodice – majka joj je restaurator, otac operni pevač, sestra slikar – što je svakako uticalo na njenu okrenutost dizajnu bez nepotrebnih ograničenja. Kolaži koje pravi, na neki način objedinjuju Jelenina interesovanja, na njima se prepoznaje i njen umetnički potencijal, kao i stavovi o svetu koji nas okružuje.

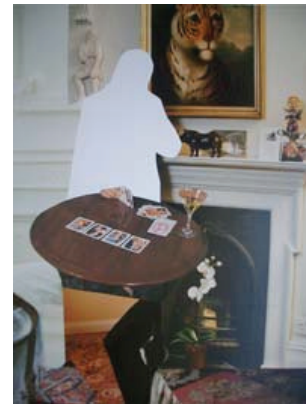
Kako su nastali Vaši kolaži?

Kolaže radim već godinama i oni su kombinacija raznih stvari koje me zanimaju. U svakom od njih postoji priča. Što se tiče teme, na njima dominira pitanje žene i ženskog principa. To je neka vrsta istraživanja ženskog identiteta. Na svim kolažima, ona je glavni lik, ali se tu uvek pojavljuje i muškarac. Negde nedostaje

muški princ, muško razumevanje, negde muškarci ne mogu dobro da nas vide...Želela sam da pokažem i kako u nekim situacijama nismo jednaki.

Kakva je njihova simbolika?

Simboli su uglavnom praznine. Nikada se ne vidi celo lice, jer nije važno ko je u pitanju. Često nije važan suštinski identitet, već samo polne odlike, odnosno da li je u pitanju žena ili muškarac, što jeste donekle problem ljudi našeg vremena. Nedavno sam u Indiji po prvi put doživela jednu vrstu ravnopravnosti muškarca i žene i međusobno razumevanje u smislu: *prihvatam te takvog kakav jesi, dovoljno je što si tu, što postojiš, i zato te volim...* U Evropi se to izgubilo. Sve je estradizovano, bazirano na izgledu i materijalnim ciljevima, pa je tako i odnos žene i muškarca poremećen.

Da li moda podstiče taj problem?

Da, svakako. Trendovima. I to ne samo modnim, već i trendom homoseksualizma, trendom izdvajanja, reklamama koje favorizuju samo spoljašnjost.

Ne dopada mi se nadmetanje koje postoji između muškaraca i žena, kada žena zavrće rukave i sprema se za borbu. Nikako da se nađemo na sredini i budemo zaista ravnopravni, pa zato u tim odnosima nema prave harmonije. Ona nedostaje i to je ono što pokušavam da predstavim u kolažima, koje tretiram kao slike. Kao umetnička dela.

Da li dajete i neki odgovor na te probleme?

Ne. Samo emitujem ono što mi se događa i što primećujem.

Kako je obrazovanje stečeno u Italiji uticalo na Vas? Šta ste naučili?

Izgradila sam profesionalniji odnos prema svemu. Oni su mi pomogli da vidim, da izoštrim oko, stvorim kriterijum i odvojim dobro od lošeg. To je najvažnije. Često uspevam i da, prema senzibilitetu (recimo po linijama crteža) prepoznam da li je neko umetničko delo radila žena ili muškarac. Umetnost je za mene nešto u čemu ću da budem slobodna i da se lepo osećam, a ono što uradim, uvek može da se nekome dopadne ili ne. To je sekundarno.

Kako izgleda borba i dokazivanje na tako jakom modnom tržištu?

Veoma je teško. Bez poznanstava, naročito. Moguće je nešto uraditi sa sopstvenim budžetom, ako ga imate, dok je raditi za druge nedovoljno isplativo. A u tom slučaju radite po ceo dan, gotovo bez pauze. S druge strane, velike firme drže monopol i sa njima se ravnopravno bori još samo Diesel. Svi su uglavnom u grupama, tako da pojedinac samostalno ne može da uradi ništa što bi bilo na nivou Armanija, Dolce&Gabbane, i sličnih firmi. Možete eventualno imati svoju malu kolekciju, u ograničenim serijama, koju ćete prodavati u buticima ili šourumovima koji su zainteresovani. Konkurencija je zaista velika.

Da li ste se upustili u neki projekat tog tipa?

Ja radim na tome da napravim sopstvenu modnu liniju, ali to ide sporije. Želim da pokrenem liniju ručno pravljenih kupaćih kostima. Osnovna ideja je da eliminišem sve što je komercijalno, a to podrazumeva i uobičajene asocijacije na kupaće kostime: leto, kupanje, sunce, more, ribice, cveće, jarke boje...Ovo je *novogodišnja* varijanta, jer u to doba na drugoj polovini planete i jeste leto. Asocijacija je zimska, pa su motivi jelkice, irvasi, zvočnići...I pleteni su kao vuneni džemperi, ali naravno, od konca, koji se brzo suši. Sve je veoma neobično i nadam se da ću to realizovati. Imala sam razgovor o tome sa kućom Miss Sixty, ali mi to nije odgovaralo. Imam i originalan kroj farmerica, što bi bilo pravi hit za žene, ali kada bih to lansirala sama, nikada ne bi prošlo, kao što bi prošlo u okviru neke velike firme.

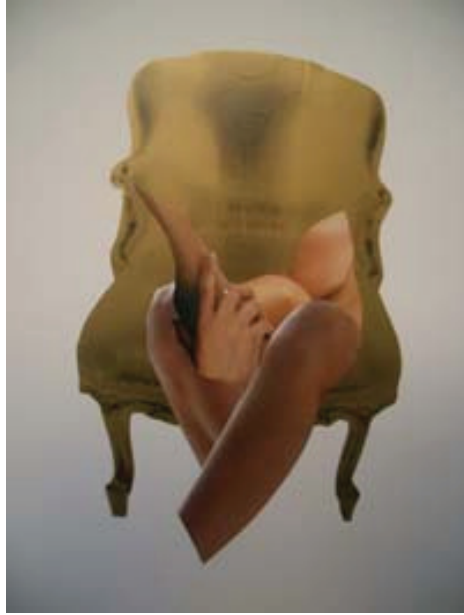
Ipak, da bi sve to bilo ozbiljno i kvalitetno, morala bih da se posvetim samo tome, a trenutno radim i enterijere i kolaže, za koje želim da imam dovoljno vremena. Ali imati svoju kolekciju, jeste moj dugoročni cilj i veliki san.

Kako Italijani gledaju na modu?

Svi su *fashion victim* i preteruju sa solarijumima, što je jedna vrsta lažne prezentacije i to malograđanska. To je način da kažu: bio sam na skijanju ili: pocrneo sam na Tajlandu usred zime...

Kako izgleda Vaše angažovanje na planu uređenja enterijera?

Enterijerom se bavim potpuno samostalno u poslednjih 5 – 6 godina. Imala sam klijente u Barseloni, Marbelji i Beogradu. U pitanju su privatni stanovi. U tom smislu sam samouka i zadatak mi je da dam ideje za kompletan izgled enterijera: biram nameštaj, sređujem zidove, podove, detalje...sve. Uradila sam i jednu vrstu stolica i stola, po zahtevu klijenta: to su crkvene stolice sa kokardama i sa minimalistički dizajniranim stolom...U početku sam bila očajna što to moram da radim, ali na kraju je ispalo odlično. Moji klijenti su osobe koje poznajem, koje u mene imaju poverenja, sa kojima mogu da se dogovaram i iznesem svoje ideje, o vrsti materijala, koloritu, izboru mobilijara, da ukažem na to šta nikako da ne urade, a šta obavezno preporučujem i tako dalje. Nadgledala sam i radove. U Barseloni sam spašavala neki prastari mozaik koji već par vekova stoji u toj kući. Dosta je propao, ali želela sam da ga sačuvam, jer je veoma lep, a tako nešto više ne može da se nabavi.

Osim toga, stolica je za mene jedan poseban simbol života i pokreta, bez obzira na to što služi za sedenje. Teško mi je da to objasnim, ali sa stolicom svašta može da se uradi. Kada sam imala 4 godine, stolica mi je nekad bila šator, nekad automobil, nekad kuhinja... Svašta sam od njih pravila, okretala ih na razne načine...Imam i seriju svojih minijaturnih stolica napravljenih od žice sa vinskih flaša mog omiljenog vina.

Trenutno radim na enterijeru za jednu školu šminke koja se uskoro otvara u Beogradu. Odlučila sam se za minimalizam, režiserske stolice, svetiljke kao u pozorišnoj šminkernici, dosta

tamno braon boje... Istovremeno radim i kolaže na temu šminke.

Šta biste izdvojili kao motiv kojim enterijeru dajete svoj lični pečat?

Trenutno uređujem svoj treći privatni prostor, ovoga puta u Beogradu. Volim da kombinujem staro i novo, tako da mora da postoji taj miks: nešto što je vezano za tradiciju, za moje korene, za ono što mi je potrebno, u čemu se osećam udobno i što mi se vizuelno dopada.

Kupatila su, na primer, uvek svetla, nisu moderna, jer u njima volim baroknu atmosferu, po malo kič lampe i druge detalje. Insistiram na prirodnim materijalima, nikada ne koristim gvožđe i plastiku, već samo drvo, kamen, rezinu...Rezina je vrsta mlevenog kamena, koji se lakira i to mi je omiljena podna obloga.

Da li Vam je modno obrazovanje pomoglo i u ovom poslu?

Jeste. Takođe, osim toga što dolazim iz umetničke porodice, na moj odnos prema dizajnu utiče i činjenica da sam po prirodi hedonista: želim da sve oko mene bude lepo i prijatno. Volim luksuz – bez preterivanja, ali volim da imam lepu šoljicu za kafu, volim skandinavske lampe i slične predmete uz pomoć kojih mogu uživam u jednostavnim, svakodnevnim stvarima.

Pre deset godina sam napravila jedan interesantan jorgan, od starih haljina, košulja, kajiševa, heklanih šustikli, koje sam sekla i pravila veliki pačvork. Bilo je zaista nesvakidašnje, a najvažnije je što je imalo veze sa porodicom koja je to naručila i sa njenom tradicijom. Mislim da sve na nama i oko nas mora da nosi lični pečat.

Jako me zanima i fotografija, umetnost uopšte. Dizajn me privlači u najširem smislu. Imam klijenta koji živi u Španiji, kome sam uredila dva stana i kome istovremeno radim i kompletan stajling. U tom poslu ispoljavam kreativnost i ženski princip kroz brigu o stajlingu muškarca koji treba da se prezentuje na određeni način i to mi je sve veoma zanimljivo.

Kakav je Vaš lični stil i odnos prema modi?

Ne volim izveštačenost. Ne volim kada se čovek “dotera za goste”, da bi se predstavio, jer to je lažna prezentacija. Ja i u milansku “Skalu” idem u džinsu, jer je to moj stil. Ako ste u svom stilu, pojavite se tako odeveni bilo gde. Volim firmirane stvari, ali isključivo zbog kvaliteta koji određena firma podrazumeva, jer “nisam dovoljno bogata da bih kupovala jeftine stvari”.

Kakvi su Vam dalji planovi?

Moj dugoročni plan jeste da imam svoju kolekciju. Ali, budući da trenutno želim da imam dovoljno vremena i za ostale stvari koje me zanimaju, dok ne budem bila u mogućnosti da se

posvetim samo tome, koncentrisana sam na sadašnjost u kojoj i leži sva moja inspiracija. Prošlost je prošla i neka stoji kao baza, budućnost je još daleko, tako da je sadašnjost uvek najvažnija.

I u njoj treba da nam bude lepo.

Igor Vidović

